

KLIMATA PĀRMAINŪ RADĪTU NOTIKUMU SEKAS *MEŽSAIMNIECĪBA*

Fiziskie riski

Samazināta egļu un citu jutīgo sugu vitalitāte un pieaugums; paaugstināta uzņēmība pret saknes puvi (Heterobasidion) un citiem biotiskiem bojājumiem; ilgtermiņā – koksnes krājas un meža oglekļa piesaistes samazināšanās; pastiprinās risks, ka ekonomiski novērtētās audzes neatbilst plānotajai koksnes kvalitātei vai apjomam.

Pieaugošs meža ugunsgrēku biežums un intensitāte sausus, karstajos periodos; koksnes krājas un oglekļa piesaistes zaudējumi; biotopu degradācija ar ilgstošām ekoloģiskām sekām; infrastruktūras bojājumi un darbības pārtraukumi; sabiedriskā spiediena pieaugums, it īpaši ja ugunsgrēki skar apdzīvotu teritoriju tuvumā.

Samazināta mežaudžu vitalitāte un noturība kaitēkļu un slimību pieaugošā spiediena dēļ; masveida mizgraužu invāzijas egļu audzēs, ko veicina siltākas ziemas un sausuma radīta koku novājināšanās; pieaugošs sanitāro ciršu apjoms ar ietekmi uz plānoto izstrādes grafiku; koksnes kvalitātes un tirgus vērtības kritums; vienlaicīga lielā apjoma sanitārās koksnes nonākšana tirgū samazina realizācijas cenas.

Vējlauzes un snieglauzes ar ievērojamiem koksnes zaudējumiem; meža ceļu un infrastruktūras bojājumi, kas ierobežo piekļuvi un palielina operacionālās izmaksas; paaugstināti darba drošības riski; elektroapgādes līniju bojājumi mežu koridoros; neplānotas sanitārās cirtes izmaksas.

Augsnes pārmitrinājums un ilgstoši mitri periodi samazina mežaudžu augšanas apstākļus un palielina saknes puvi izplatību; ierobežota piekļuve mežam mitros periodos rada mežizstrādes un transporta kavēšanos; augsnes sablīvēšanās no smagas tehnikas, it īpaši kūdras un smilts augsnēs, rada ilgtermiņa ražīguma kritumu; pieaugošas operacionālās izmaksas.

Sistēmiskie riski

Koksnes tirgus cenu svārstības pēc klimata bojājumu notikumiem apgrūtina finanšu plānošanu; sanitārās koksnes vienlaicīga nonākšana tirgū samazina realizācijas cenas; enerģētiskās koksnes cenas ir saistītas ar plašākiem enerģijas tirgus svārstībām; ienākumu nestabilitāte sarežģī ilgtermiņa investīciju plānošanu.

Mežizstrādes tehnikas un loģistikas pieejamības ierobežojumi ekstremālu laikapstākļu periodos; kavēšanās piegādes saistību izpildē; pieaugošas operacionālās izmaksas.

Koksnes pārstrādes, enerģētikas un eksporta tirgu savstarpējā atkarība – traucējumi vienā sektorā rada kaskādes efektus visā vērtību ķēdē; pieprasījuma un cenu šoki ietekmē visu nozari, arī mazos privātmežu apsaimniekotājus.

Sarežģīta ilgtermiņa sugu izvēles un apsaimniekošanas plānošana mainīga klimata apstākļos; augstāks risks nepareiziem investīciju lēmumiem jaunaudzēs; aktīvu vērtības svārstības pēc bojājumu notikumiem.

Pieaugošas apdrošināšanas prēmijas klimata risku dēļ; ierobežots apdrošināšanas segums atsevišķiem riskiem; aizdevumu izmaksu kāpums; samazināta investīciju spēja; paaugstināts finanšu risks pēc lieliem bojājumu gadiem.

Pārejas riski	Pieaugošas oglekļa uzskaites un ziņošanas prasības ZIZIMM sektorā; administratīvā sloga pieaugums; ieņēmumu struktūras maiņas risks, ja tiek ierobežoti cirtes apjomi; regulatīvais risks plānošanai.
	Tirgus pieejamības ierobežojumi bez atbilstošas sertifikācijas; reputācijas spiediens no klientiem un finansētājiem par biomasas un koksnes izcelsmi; papildu izmaksas atbilstības pierādīšanai; konkurētspējas kritums eksporta tirgos.
	Pieaugošs administratīvais slogs oglekļa piesaistes un biodaudzveidības datu vākšanai; nepieciešamas jaunas datu sistēmas un kompetences; risks zaudēt piegādes līgumus vai finansējumu bez pārbaudāmiem datiem.
	Augsts investīciju apjoms adaptīvās mežsaimniecības ieviešanai; kompetences trūkums klimata riska novērtēšanā un jaunu apsaimniekošanas prakšu īstenošanā; nenoteikta investīciju atdeve ilgajā rotācijā.
	Sabiedriskais un politiskais spiediens samazināt kailciršu apjomu un palielināt aizsargājamās meža platības; potenciāli cirtes apjomu ierobežojumi, kas ietekmē ienākumu stabilitāti un aktīvu vērtību; biznesa modeļa maiņas nepieciešamība.

Reputācijas riski	Risks tikt apsūdzētam zaļmaldināšanā saistībā ar neprecīziem apgalvojumiem par oglekļa piesaisti, biomasas izcelsmi vai meža ilgtspēju; juridiski riski un uzticības kritums no klientiem, finansētājiem un sertificētājiem.
	Strīdi ar apdrošinātājiem par atbildību un kompensācijām klimata bojājumu gadījumos; mizgraužu bojājumi un vētrlauzes bieži nav pilnvērtīgi iekļauti apdrošināšanas polišu segumā; pretenzijas no sadarbības partneriem par piegādes saistību neizpildi.
	Paaugstināts traumu un veselības risku risks mežizstrādes darbiniekiem ekstremālu laikapstākļu apstākļos; darbības pārtraukumi; juridiskā atbildība darba drošības pārkāpumu gadījumā.
	Atļauju kavēšanās un stingrāks uzraudzības spiediens no pašvaldībām un sabiedrības; reputācijas pasliktināšanās; darbības ierobežojumi teritorijās ar augstu rekreācijas vai biodaudzveidības vērtību; sabiedrisko konfliktu iespēja, ja apsaimniekošanas metodes netiek komunicētas klimata pielāgošanās kontekstā.
	Uzticības zudums no klientiem, finansētājiem un sertificētājiem, ja klimata pielāgošanās pasākumi nav dokumentēti; sliktāki finansēšanas nosacījumi; konkurētspējas kritums.